ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

తెలుగు భాషలో మాండలిక వైవిధ్యం: ఒక విశ్లేషణాత్మక అధ్యయనం

ఎన్. హేమలత

Article Received: 02/10/2025

Article Accepted: 25/11/2025

Published Online: 26/11/2025

DOI:10.53414/Sahithyatharangini.2025.2.4.169

సారాంశం

తెలుగు భాష భారతదేశంలోని ప్రాచీన ద్రావిడ భాషలలో ఒకటి. ఈ భాషలో ప్రాంతానుసారం ఉచ్చారణ, పదప్రయోగం, వాక్య నిర్మాణం, శబ్ద మార్పుల్లో గణనీయమైన వైవిధ్యం కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రాంతీయ భాషా రూపాలనే "యాసలు" అని పిలుస్తారు.యాసలు కేవలం పలుకుబడి తేడాలు మాత్రమే కాకుండా సామాజిక, సాంస్కృతిక, చారిత్రక పరిణామాల ప్రతిబింబాలు. ప్రాంతీయ జీవన విధానం, వాతావరణం, సంప్రదాయాలు యాసల రూపకల్పనపై ప్రభావం చూపుతాయి. తెలంగాణ, ఆంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో భిన్నమైన ధ్వని లక్షణాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి.కొన్ని ప్రాంతాల్లో స్వరాల పొడవు, వ్యంజనాల మార్పులు ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటాయి. పద సంపదలో స్థానిక సంస్కృతి, వ్యవసాయం, వృత్తులు ప్రతిఫలిస్తాయి.సామాజిక స్థాయి, విద్యా ప్రభావం, పట్టణీకరణ వంటి అంశాలు యాసల మార్పుకు దోహదపడుతున్నాయి. సినిమా, టెలివిజన్, సామాజిక మాధ్యమాలు యాసల వ్యాప్తిని పెంచుతున్నాయి. యువతలో ప్రామాణిక తెలుగు మరియు స్థానిక యాసల మేళవింపు పెరుగుతోంది.యాసలు భాషా వైవిధ్యానికి చిహ్నాలుగా, ప్రాంతీయ గుర్తింపుకు ఆధారాలుగా నిలుస్తున్నాయి. ఈ వ్యాసం తెలుగు యాసల భాషా లక్షణాలు, ప్రాంతీయ విభజన, సామాజిక స్థితి మరియు ఆధునిక ప్రాముఖ్యతను సమగ్రంగా పరిశీలిస్తుంది.

కీవర్డ్స్: తెలుగు యాసలు, మాండలికాలు, భాషా వైవిధ్యం, తెలంగాణ యాస, ఆంధ్ర యాస, రాయలసీమ యాస.

1. పరిచయం

భాష అనేది ఒక సమాజపు సాంస్కృతిక ప్రతిబింబం. అదే భాష వివిధ ప్రాంతాలలో వేరువేరు రూపాల్లో వినిపించడం సహజం. ఈ భిన్న రూపాలనే మాండలికాలు లేదా యాసలు అంటారు. తెలుగు భాషలో ప్రధానంగా మూడు పెద్ద ప్రాంతీయ యాసలు

కనిపిస్తాయి — తెలంగాణ, కోస్తా ఆంధ్ర, రాయలసీమ. ప్రతి ప్రాంతంలో వాడే పదాలు, ఉచ్చారణ తీరు, సంభాషణ శైలి వేరుగా ఉంటాయి.

ఈ వైవిధ్యం భాషకు ప్రత్యేక సౌందర్యాన్ని అందిస్తుంది. యాసలు ప్రాంతీయ జీవన విధానాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. ప్రాంతానుసారం సామెతలు, లోకోక్తులు కూడా మారుతూ ఉంటాయి. పలుకుబడిలో స్వరాల పొడవు, ఘర్షణ ధ్వనులు, లయలో తేడాలు గమనించవచ్చు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో పదాల సంక్షిప్త రూపాలు ఎక్కువగా వినిపిస్తాయి. మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో వాక్య నిర్మాణం ప్రత్యేక శైలిని కలిగి ఉంటుంది.

యాసలు కేవలం భాషా మార్పులు మాత్రమే కాకుండా గుర్తింపు సూచికలు కూడా. ఒక వ్యక్తి యాస ద్వారా అతని ప్రాంతీయ నేపథ్యం అర్థమవుతుంది. భాషా శాస్త్రవేత్తలు యాసలను "సోషియో-లింగ్విస్టిక్ ఫినామినా"గా పరిగణిస్తారు. అంటే, భాష సామాజిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మారుతుందని భావిస్తారు. సామాజిక వర్గాలు, వృత్తులు, విద్యా స్థాయి యాసలపై ప్రభావం చూపుతాయి.

పట్టణ మరియు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో యాసల తేడాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. మీడియా, సినిమా, సాహిత్యం ద్వారా యాసలు విస్తృతంగా వ్యాప్తి చెందుతున్నాయి. ఆధునికీకరణ వల్ల కొన్ని యాసలు మార్పులకు లోనవుతున్నాయి. అయినా యాసలు భాషా సంపదలో కీలక భాగాలుగా కొనసాగుతున్నాయి.

2. తెలుగు యాసల చారిత్రక నేపథ్యం

తెలుగు భాషకు శతాబ్దాల చరిత్ర ఉంది. ఇది ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందింది. ప్రాచీన శాసనాలు, సాహిత్య సంపద ద్వారా తెలుగు యొక్క ప్రాచుర్యం తెలుస్తుంది. కాలక్రమేణా వివిధ రాజకీయ, సాంస్కృతిక పరిణామాలు భాషపై ప్రభావం చూపాయి.

సంస్కృతం, ప్రాకృతం, ఉర్దూ, పర్షియన్, ఇంగ్లీషు భాషల ప్రభావం తెలుగుపై పడింది. రాజవంశాల పరిపాలనలో సంస్కృత ప్రభావం సాహిత్యంలో స్పష్టంగా కనిపించింది. మధ్యయుగ కాలంలో ముస్లిం పాలకుల ప్రభావంతో ఉర్దూ, పర్షియన్ పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి. బ్రిటిష్ పాలన కాలంలో ఇంగ్లీషు పదాల వాడకం పెరిగింది.

ప్రాంతీయ రాజ్యాల పరిపాలన, వాణిజ్య సంబంధాలు, వలసలు, రాజకీయ పరిస్థితులు యాసల రూపకల్పనలో కీలక పాత్ర పోషించాయి. ప్రజల సంచారం మరియు సాంస్కృతిక మార్పిడి వల్ల పద సంపదలో మార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో స్థానిక భాషా రూపాలు బలంగా నిలిచాయి. పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఇతర భాషల ప్రభావం ఎక్కువగా కనిపించింది.

ఉదాహరణకు, తెలంగాణ ప్రాంతంలో నిజాం పాలన కారణంగా ఉర్దూ పదాల ప్రభావం ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. దైనందిన సంభాషణలో అనేక ఉర్దూ పదాలు సహజంగా కలిసిపోయాయి. కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో సంస్కృత ప్రభావం గణనీయంగా ఉంది. సాహిత్య మరియు ఆధ్యాత్మిక సందర్భాల్లో సంస్కృత పదాల ప్రాధాన్యం కనిపిస్తుంది.

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

3. ప్రధాన ప్రాంతీయ యాసలు

3.1 తెలంగాణ యాస: తెలంగాణ యాసకు ప్రత్యేకమైన ఉచ్చారణ, లయ మరియు మృదుత్వం ప్రధాన లక్షణాలు. మాటలలో సౌమ్యతతో పాటు సహజమైన ప్రవాహం కనిపిస్తుంది. కొన్ని పదాల్లో అక్షరాల సంక్షిప్తత, స్వరాల తగ్గింపు ప్రత్యేకంగా గమనించవచ్చు.

ఉదాహరణకు:

"వెళ్తున్నాను" → "వెల్తున్నా"

"చేస్తాను" → "చేస్తా"

"చూస్తున్నాను" → "చూస్తున్నా"

"ఎక్కడికి వెళ్తావు?" → "ఎక్కడికె వెల్తావ్?"

"అలా ఎందుకు చేశావు?" → "అలా ఎంద్రా చేశావ్?"

తెలంగాణ యాసలో వాక్యాంతంలో "రా", "ండీ", "య్యా", "మ్మా" వంటి సంబోధన పదాలు ఎక్కువగా వినిపిస్తాయి.

ఉదాహరణకు:

"ఎక్కడికి వెళ్తున్నావ్ రా?"

"చెప్పండి అండి."

"బాగున్నావా అమ్మా?"

ఈ యాసలో ఉర్దూ ప్రభావం విస్తృతంగా కనిపిస్తుంది. నిజాం పాలన కాలంలో ఉర్దూ పరిపాలనా భాషగా ఉండటంతో అనేక పదాలు తెలుగులో కలిసిపోయాయి.

ఉదాహరణకు:

"దఫ్తర్" (ఆఫీస్)

"సబ్జీ" (కూరగాయలు)

"బజార్" (మార్కెట్)

"ఖర్చు"

"జల్దీ" (త్వరగా)

"సాహెబ్"

"నకో" (వద్దు అనే భావంలో)

కొన్ని సందర్భాల్లో "లేదండి" బదులుగా "లేవండి" లేదా "లేవ్" వంటి రూపాలు వినిపిస్తాయి.

"లేదు" → "లేవ్"

"వద్దు" → "నకో"

"ఇక్కడ" → "క్కడ"

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)
సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

తెలంగాణ యాసలో ధ్వనుల లయ ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది. మాటలలో ఒత్తులు, స్వరాల పొడవు వాక్యానికి ప్రత్యేక శైలిని ఇస్తాయి. గ్రామీణ తెలంగాణలో యాస మరింత బలంగా వినిపిస్తే, పట్టణ ప్రాంతాల్లో ప్రామాణిక తెలుగు మేళవింపు కనిపిస్తుంది.

సినిమాలు, జానపద గేయాలు, ఆధునిక మీడియా ద్వారా తెలంగాణ యాస విస్తృత ప్రాచుర్యం పొందింది. ప్రస్తుతం ఈ యాస ప్రాంతీయ గౌరవానికి, సాంస్కృతిక గుర్తింపుకు ప్రతీకగా నిలుస్తోంది.

రాయలసీమలో కన్నడ మరియు తమిళ ప్రభావాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. భౌగోళిక సమీపం కారణంగా ఈ భాషలతో పరస్పర ప్రభావం ఏర్పడింది. ఈ విధంగా చారిత్రక పరిణామాలు తెలుగు యాసల వైవిధ్యానికి పునాది వేశాయి.

3.2 కోస్తా ఆంధ్ర యాస

కోస్తా ఆంధ్ర యాసను సాధారణంగా ప్రమాణ తెలుగు (Standard Telugu)గా పరిగణిస్తారు. పాఠ్యపుస్తకాలు, విద్యా వ్యవస్థ, వార్తా ప్రసారాలు, అధికారిక కార్యక్రమాల్లో ఈ రూపాన్నే ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు. ఉచ్చారణ స్పష్టంగా, శుద్ధంగా ఉండటం ఈ యాస ప్రత్యేకత. పదాల పూర్తి రూపాలను పలకడం సాధారణ లక్షణం.

ఈ యాసలో సంస్కృత పదాల వినియోగం ఎక్కువగా ఉంటుంది. సాహిత్య భాషకు దగ్గరగా ఉండటం వల్ల దీనిని ప్రామాణిక రూపంగా భావిస్తారు. ఉదాహరణకు:

"వెళ్తున్నాను" → "వెళ్తున్నాను" (పూర్తి ఉచ్చారణ)

"చేస్తున్నాను" → "చేస్తున్నాను"

"ఎక్కడికి వెళ్తున్నారు?" → "ఎక్కడికి వెళ్తున్నారు?"

"తినేశావా?" → "తినేశావా?"

కోస్తా ప్రాంతంలో వాక్య నిర్మాణం సజావుగా, వ్యాకరణపరంగా కచ్చితంగా ఉంటుంది. స్వరాల పొడవు, ఘర్షణ ధ్వనులు స్పష్టంగా వినిపిస్తాయి. సంభాషణలో మర్యాదపూర్వక సంబోధనలు ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు.

ఉదాహరణలు:

"దయచేసి కూర్చోండి."

"మీరు ఎక్కడి నుండి వచ్చారు?"

"అది సరైన నిర్ణయం."

ఈ యాస సాహిత్యం, రంగస్థల నాటకాలు, సినిమాల ప్రారంభ దశల్లో ప్రధానంగా వినిపించింది. అందువల్ల ఇది విద్యావంతుల భాషగా కూడా భావించబడింది.

3.3 రాయలసీమ యాస

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)
సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

రాయలసీమ యాసలో ఉచ్చారణ కొంత బలంగా, గట్టిగా వినిపిస్తుంది. కొన్ని అక్షరాలకు ఒత్తి పలకడం ఈ యాస లక్షణం. ముఖ్యంగా వాక్యాంతంలో "లే", "నే", "రా" వంటి ప్రత్యయాలు ఎక్కువగా వినిపిస్తాయి.

ఉదాహరణలు:

"వస్తావా?" → "వస్తావులే?"
"చేస్తున్నాను" → "చేస్తున్నానే."
"ఎక్కడికి వెళ్తావు?" → "ఎక్కడికె పోతావులే?"
"ఇక్కడే ఉండు." → "క్కడే ఉండు లే."
"అది నిజం." → "అదే నిజమే లే."

రాయలసీమ యాసలో కొన్ని పదాలు సంక్షిప్తంగా మారిపోతాయి.

"ఎక్కడ" → "క్కడ"
"ఎలా" → "ఎల"
"ఇలా" → "ఇల"

కన్నడ, తమిళ భాషల భౌగోళిక సమీపం కారణంగా వాటి ప్రభావం కూడా కనిపిస్తుంది. కొన్ని పదాల ధ్వని రూపం దక్షిణాది భాషలతో సమానంగా ఉంటుంది.ఈ యాసలో సంభాషణలో గంభీరత, నేరుగా మాట్లాడే స్వభావం కనిపిస్తుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో యాస బలంగా ఉంటే, పట్టణ ప్రాంతాల్లో ప్రమాణ తెలుగు మేళవింపు కనిపిస్తుంది.

రాయలసీమ యాస ప్రాంతీయ సాంస్కృతిక గౌరవానికి చిహ్నంగా నిలుస్తూ, సినిమాలు మరియు జానపద గేయాల ద్వారా విస్తృత ప్రాచుర్యం పొందుతోంది.

4. యాసల భాషా లక్షణాలు

యాసలలో ప్రధానంగా నాలుగు భాషా అంశాలలో మార్పులు కనిపిస్తాయి. ఈ మార్పులు భాషా వైవిధ్యాన్ని స్పష్టంగా తెలియజేస్తాయి. ప్రాంతానుసారం ధ్వని, పదకోశం, వ్యాకరణం, ఉచ్చారణ శైలిలో తేడాలు గమనించవచ్చు.

1.ధ్వని మార్పులు

కొన్ని అక్షరాలు ప్రాంతానుసారం మార్పు చెందుతాయి. స్వరాలు, వ్యంజనాలు పలికే విధానం వేరుగా ఉంటుంది.

ఉదాహరణలు:

"చ" → "స" మార్పు కొన్ని ప్రాంతాల్లో కనిపిస్తుంది.
"చెప్పు" → "సెప్పు" (కొన్ని గ్రామీణ ప్రాంతాలు)
"ఎక్కడ" → "క్కడ"
"వెళ్తున్నాను" → "వెల్తున్నా"
"లేదండి" → "లేవండి"

కొన్ని చోట్ల స్వరాల పొడవు తగ్గిపోతుంది లేదా పెరుగుతుంది. ఉదాహరణకు "వస్తాను" → "వస్తా" వంటి సంక్షిప్త రూపాలు వినిపిస్తాయి.

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)
సాహిత్య తరంగిణి
(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)
Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

2. పదకోశ మార్పులు

ఒకే అర్థానికి వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో వేర్వేరు పదాలు వాడుతారు. ఇది ప్రాంతీయ జీవన విధానం, సంస్కృతి ప్రభావాన్ని చూపిస్తుంది.

ఉదాహరణలు:

"బట్టలు" (కోస్తా) → "చొక్కాలు" (కొన్ని ప్రాంతాలు)

"మార్కెట్" → "సంత" / "బజార్"

"వద్దు" → "నకో" (తెలంగాణ)

"చిన్న పిల్లవాడు" → "పాపాయి" / "బిడ్డ"

"కూరగాయలు" → "సబ్జీ" (తెలంగాణ ప్రభావం)

ఈ మార్పులు భాషా సంపదను మరింత విస్తరింపజేస్తాయి.

3. వ్యాకరణ మార్పులు

వాక్య నిర్మాణంలో, క్రియారూపాల్లో ప్రాంతానుసారం తేడాలు ఉంటాయి. కొన్ని యాసల్లో వాక్యాంత ప్రత్యయాలు ప్రత్యేకంగా వినిపిస్తాయి.

ఉదాహరణలు:

"వస్తావా?" → "వస్తావులే?" (రాయలసీమ)

"చేస్తున్నాను" → "చేస్తున్నానే"

"ఎక్కడికి వెళ్తావు?" → "ఎక్కడికె పోతావ్?"

కొన్ని చోట్ల మర్యాదార్థక రూపాలు ఎక్కువగా వాడబడతాయి. మరికొన్ని చోట్ల సంక్షిప్త రూపాలు వినిపిస్తాయి.

4. ఉచ్చారణ శైలి

అక్షరాల పొడవు, శబ్ద తీవ్రత, లయ, ఒత్తి పలకడం వంటి అంశాలు యాసను ప్రత్యేకంగా చూపిస్తాయి.

ఉదాహరణకు:

తెలంగాణలో మృదుత్వం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

కోస్తా ఆంధ్రలో స్పష్టత, శుద్ధత కనిపిస్తుంది.

రాయలసీమలో గట్టిగా, ఒత్తి పలకడం గమనించవచ్చు.

ఈ విధంగా యాసల భాషా లక్షణాలు తెలుగు భాషా వైవిధ్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ, ప్రాంతీయ సంస్కృతి మరియు సామాజిక నేపథ్యాన్ని తెలియజేస్తాయి.

5. యాసలు మరియు సామాజిక గుర్తింపు

యాసలు వ్యక్తి యొక్క ప్రాంతీయ గుర్తింపును స్పష్టంగా తెలియజేస్తాయి. ఒక వ్యక్తి మాట్లాడే తీరు ద్వారా అతని ప్రాంతం, సామాజిక నేపథ్యం, సాంస్కృతిక వాతావరణం గురించి అంచనా వేయవచ్చు. యాస అనేది కేవలం భాషా రూపం మాత్రమే కాకుండా వ్యక్తిత్వానికి భాగస్వామి.

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

కొన్నిసార్లు యాస ఆధారంగా సామాజిక స్థితిని అంచనా వేయడం జరుగుతుంది. విద్యావంతులు, పట్టణ ప్రాంతాల వారు మాట్లాడే యాసను "ప్రామాణికం"గా భావించే ధోరణి గతంలో ఎక్కువగా ఉండేది. గ్రామీణ ప్రాంతాల యాసలను "అసంపూర్ణ" లేదా "సాదాసీదా"గా పరిగణించే అభిప్రాయాలు కూడా కనిపించాయి.

అయితే ఆధునిక భాషా శాస్త్రం ఈ భావనలను తిరస్కరించింది. అన్ని యాసలు సమానంగా విలువైనవిగా, భాషా వైవిధ్యానికి ప్రతీకలుగా గుర్తించబడ్డాయి. ప్రతి యాసకు తనదైన చారిత్రక నేపథ్యం, సాంస్కృతిక మూలాలు, సామాజిక ప్రాధాన్యం ఉన్నాయి.

సమాజంలో మారుతున్న దృక్కోణాల వలన యాసల పట్ల గౌరవ భావన పెరిగింది. సినిమా, టెలివిజన్, సోషల్ మీడియా వలన తెలంగాణ యాసకు ఇటీవల ప్రత్యేక గౌరవ స్థానం లభించింది. అనేక సినిమాలు, వెబ్ సిరీస్‌లు, పాటలు తెలంగాణ యాసను ప్రధానంగా వినిపిస్తున్నాయి.

ఇది భాషా ప్రజాస్వామ్యానికి సూచికగా భావించవచ్చు. అంటే, ఒకే ప్రామాణిక రూపాన్ని మాత్రమే ప్రోత్సహించడం కాకుండా, అన్ని ప్రాంతీయ రూపాలకు సమాన ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం. ఈ దృక్పథం భాషా సమానత్వాన్ని పెంపొందిస్తుంది.

అంతేకాకుండా, యువత తమ ప్రాంతీయ యాసను గర్వంగా ఉపయోగించడం ప్రారంభించారు. యాసలు ఇప్పుడు సాంస్కృతిక స్వాభిమానానికి, ప్రాంతీయ ఐక్యతకు ప్రతీకలుగా మారాయి. ఈ విధంగా యాసలు సామాజిక గుర్తింపును నిర్మించడంలో మరియు భాషా వైవిధ్యాన్ని కాపాడడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి.

6. ఆధునిక కాలంలో యాసల ప్రాముఖ్యత

ఆధునిక కాలంలో యాసల ప్రాముఖ్యత గణనీయంగా పెరిగింది. డిజిటల్ మీడియా యాసలను సంరక్షించడంలో మరియు ప్రాచుర్యం కల్పించడంలో ముఖ్య పాత్ర పోషిస్తోంది. యూట్యూబ్, ఫేస్‌బుక్, ఇన్‌స్టాగ్రామ్ వంటి సోషల్ మీడియా వేదికలలో ప్రాంతీయ యాసల వినియోగం విస్తృతంగా పెరిగింది.

ప్రాంతీయ కంటెంట్ సృష్టికర్తలు తమ మాతృయాసలో వీడియోలు, కథలు, పాటలు రూపొందించడం ద్వారా స్థానిక భాషా రూపాలకు గౌరవం తీసుకొస్తున్నారు. దీనివల్ల భాషా వైవిధ్యం కాపాడబడటమే కాకుండా, యువతలో ప్రాంతీయ గుర్తింపు బలపడుతోంది.

సినిమాలు, వెబ్ సిరీస్‌లు, జానపద గేయాలు కూడా యాసల ప్రాచుర్యానికి దోహదపడుతున్నాయి. గతంలో ప్రామాణిక భాషకు మాత్రమే ప్రాధాన్యం ఉన్నప్పటికీ, ఇప్పుడు అన్ని యాసలకు సమాన స్థానం లభిస్తోంది.విద్యా రంగంలో కూడా మాతృయాసను గౌరవించడం అవసరమనే అవగాహన పెరుగుతోంది. విద్యార్థులు తమ ప్రాంతీయ యాసను వదిలి ప్రమాణ భాషలో మాత్రమే మాట్లాడాలనే ఒత్తిడి క్రమంగా తగ్గుతోంది. భాషా శాస్త్రవేత్తలు మాతృయాసలో నేర్చుకోవడం విద్యార్థుల అభ్యాసాన్ని మెరుగుపరుస్తుందని సూచిస్తున్నారు.

ISSN:3048-5908 Impact Factor: 5.379 (SJIF)

సాహిత్య తరంగిణి

(తెలుగు పరిశోధన పత్రిక)

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.

A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-4, (Oct/Nov/Dec),2025

ఈ విధంగా ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం యాసల పరిరక్షణకు మరియు అభివృద్ధికి సహకరిస్తోంది.

7. ముగింపు

తెలుగు యాసలు భాషా వైవిధ్యానికి ప్రతీకలు. ఇవి కేవలం ఉచ్చారణ మార్పులు మాత్రమే కాకుండా సమాజం, సంస్కృతి, చరిత్ర, జీవన విధానాల ప్రతిబింబాలు. ప్రతి యాసలో ప్రాంతీయ అనుభవాలు, సంప్రదాయాలు, భావ వ్యక్తీకరణలు నిక్షిప్తమై ఉంటాయి.యాసలను సంరక్షించడం అంటే మన సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని కాపాడటం. భాషా సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా సమాజంలో పరస్పర గౌరవం పెంపొందుతుంది.

భవిష్యత్తులో తెలుగు యాసలపై మరింత ప్రామాణిక పరిశోధనలు జరగాలి. ప్రాంతీయ ధ్వని లక్షణాలు, పదకోశ మార్పులు, సామాజిక ప్రభావాలపై లోతైన అధ్యయనాలు అవసరం. ఈ విధంగా తెలుగు యాసలను సంరక్షిస్తూ, భాషా సంపదను తరతరాలకు అందించాలి.

గ్రంథ సూచిక

శబ్దరత్నాకరము,బహుజనపల్లి సీతారామాచార్యులు. శబ్దరత్నాకరము. 1885.
ఆంధ్ర భాషా భూషణము,కేతన. ఆంధ్ర భాషా భూషణము. (మధ్యయుగ కాలం).
ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి,నన్నయ (ఆపాదించబడినది). ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి.
తెలుగు భాషా చరిత్ర,కృష్ణమూర్తి, భద్రిరాజు. తెలుగు భాషా చరిత్ర. తెలుగు అకాడమీ.
ఆంధ్రుల సామాజిక చరిత్ర,సూరవరం ప్రతాపరెడ్డి. ఆంధ్రుల సామాజిక చరిత్ర. 1949.
తెలంగాణ ప్రజా సాహిత్యం,బిరుదురాజు రామరాజు. తెలంగాణ ప్రజా సాహిత్యం. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ.
తెలుగు వ్యాకరణము,గంటి జోగి సోమయాజి. తెలుగు వ్యాకరణము. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ.